

Felkészülés a családi életre 1. A házasság szentsége

Az alapvető felhasznált irodalom: Felkészítés a családi életre, Sapientia Füzetek 15., Vigília, Budapest 2009.

A Teremtés könyvének első lapjain olvashatjuk az isteni kijelentést az emberről: „nem jó az embernek egyedül, alkotok neki hozzá illő segítőtársat”. Ma mégis, mintha kötelező jelszóvá válna: „milyen jó az embernek egyedül”. Itt válik nyilvánvalóvá az önzésből választott singli életforma teremtés- és istenellenessége. Egy filozófus, Sartre fogalmazta meg: „A másik a pokol”. Sok ember ma azt gondolja, hogy akkor tudja igazán megtalálni önmagát, ha nem kell senkihez alkalmazkodnia, ha megszabadul minden erkölcsi gáttól, ha korlátlanul szabad lehet, és foggal-körömmel kivívja függetlenségét, s hogy magát és érdekeit mások fölé helyezhesse. „Minden individualizmus igazából házasság- és családellenes, életellenes” (Bíró László). Ennek alapjait gyerekkorban kezdjük lerakni, amikor a személyes kapcsolatok világa helyett a számítógép magányába húzódunk vissza, kerülve az alkalmazkodás kényelmetlenségeit. Virtuális világot teremtünk magunknak, melyben „mindenhatóként” viselkedünk, hisz mindent különös áldozatok nélkül meghatározhatunk egyetlen gombnyomásunkkal. Ebben a világban nincs kudarc és nem is kell szembesülnünk azzal, hogy hiányosak vagyunk és másokra szorulunk, de nincs is teljes ember, Én, aki csak akkor Én, ha rátalál a másikra. Szerencsések azok a gyerekek, akiknek vannak testvéreik és szüleik, akikkel valóságos, személyes kapcsolatuk van. A magyar családokban az apák átlagban néhány percet szánnak a gyermekeikre (nem éri el a 10-et), s az anyák sem sokkal többet. „A szabadságot nem a másik ember ellenében kell kiküzdenünk, hanem éppen a szeretet által valósulhat meg az Én. Nem az el nem kötelezett ember a szabad, hanem aki szeret” (Bíró László Püspök). A felkészülésnek rendkívül sok oldala van, de a legfontosabb, hogy olyan személyiséggé formálom magam, mely életre szóló ajándék lehet majd jövőm házastársam és gyermekeim számára. Az erre való előkészület nem serdülőkorban kezdődik, hanem már kisgyermekkorban. Vannak olyan személyiségjellemzők, melyek alkalmatlanná tesznek valakit a házasságra. Ilyen például a notórikus hazudozó, vagy a felelősségvállalásra és döntésre képtelen, vagy az élvhajász személyisége. Ezek közül van, aki képes még változni, megtérni, gyógyulni, de a tapasztalat az, hogy legtöbbször, aki huszonéves korában tartósan ilyen, az már ilyen is marad, bár amíg a szerelmi lelkesedés tart, képes lehet időleges, látszólagos változásra, ami sajnos nem személyiségváltozást, hanem csak magatartásváltozást jelent.

A felkészülés első lépése tehát, hogy igaz emberekké váljunk. „József igaz ember volt”. Ez többet jelent, mint hogy nem hazudok semmilyen körülmények között. A Biblia értelmében „igaz” (héberül „caddik”) -nak lenni jelenti az Istennel való igaz és hűséges kapcsolatot, s tetszésére élt életet.

A család a társadalom alapsejtje. Nem a házasság van válságban, hanem az ember, aki odáig torzult, hogy önmagát elköteleződés nélküli formákban (pl. élettársi kapcsolat, nyitott „házasság” – ahol a felek megegyeznek, hogy mindketten fenntarthatnak szeretőt, sőt, bármikor kiszállhatnak, ha úgy hozza az élet) próbálja megtalálni. Balczó András olimpiaként mondta egyszer: „a házasság olyan hajóutazás, ahol hányni lehet, de kiszállni nem” és pont ez adja a szépségét. Hisz mindenki arra vágyik, hogy valaki annyira szeresse, hogy soha ne dobja el, bármikorát csálódna is benne. Való igaz, hogy ahol ez az elkötelezettség megszületik, azokban a házasságokban megvan a legbiztosabb alap egy bensőséges kapcsolatra. A szentségi házasságban a férfi és a nő arra vállalkozik, hogy jellé teszik szerelmüket az Egyházban és a világban. Minek a jelévé? Annak a Szeretetnek a jelévé, ahogy Isten szereti az embert, Krisztus az Egyházat. És hogyan szereti Krisztus az Egyházat? Meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk. Ez a szeretet megelőző és feltétel nélküli. Nem vár arra, hogy előbb a másik kérjen bocsánatot. Jézus sem azért halt meg értünk, mert bocsánatot kértünk Tőle. Ez a feltétel nélküli szeretet jelenti azt is, hogy nincs semmi olyan ok, ami egy valóban megkötött házasságot feloldhatóvá tenne. Még a másik fél hűtlensége, sőt, az sem jogosít fel egy szentségi házasságot kötött félt, hogy máshoz menjen hozzá, hogy a férje/felesége is már mással él és lakik. Ez csak arra jogosíthat fel, hogy Krisztussal együtt „meghaljunk” a másikért, s éppen most nyilvánítsuk ki szeretetünk komolyságát és rendkívüli erőfeszítéseinket a kapcsolatért. A szentségi házasság radikalitása abban áll, hogy amíg Te élsz, senki mással nem akarok élni, csak Veled, és nem szűnök meg szeretni Téged, bármit is teszel, vagy bármi baj is érjen (pl. durva, közönyös leszel hozzám, vagy lebénulsz, szellemileg leépülsz). Ha mégsem vállalná az egyedüllétet pl. az elhagyott fél, akkor nem áldozhat. Ezzel továbbra is megmarad házasságának jel szerepe, hogy bár életének jelenlegi döntésével nem tudott vagy akart részesülni Krisztusnak a végsőig elmenő szeretetében (ami az Eukarisztia), attól azzal, hogy nem áldozik, továbbra is jelzi, hogy Isten feltétel nélküli szeretete ezentúl is érvényben, s rá is vonatkozik. Még ha mindhalálig érvényben maradó szentségi házasságával ennek már csak negatív jele tud is lenni: „nekem nem sikerült vállalni az eskümet, de attól az még él. Nekem sajnos nem sikerült vállalni a hűséget és a feltétel nélküli szeretetet mindhalálig, de attól Isten hűséges és a feltétel nélküli szeretet létezik.

„Ahogyan a szentháromságos személyek a tökéletes ajándékozás és elfogadás örök és boldogító szeretetegységének az életét élik, a férfi és nő személyiségének is lényegalkotó eleme az önátadás és elfogadás..., melyből megszületik az együttlés szeretett gyermek” (Puskás A.). Így a szentségi házasság lehet szentségi jele és földi megtestesülése ennek a szentháromságos szeretetnek, de lehet fájdalmas karikatúrája is. A házasság tehát nem egy papír vagy egy jogi aktus, egy szerződés, amely egyszer megkötött, hanem szövetség életre-halálra, mely folytonosan történik. A szentségi házasság egy szüntelen pünkösdi esemény, Lélek-áradás lehet azok között, akik kegyelem állapotában vannak, és így bekapcsolódnak a szentháromságos ajándékozás és elfogadás dinamikájába. Azok szerelme a Szentháromság ölében zajlik, s azok szerelmének tiszta testi kifejeződésében valahol a láthatatlan Isten, az Ige testté lesz. A szentségi házasságban élőknek egymást átölelni és Istent átölelni egyazon ölelés. A család is valamiképpen a szentháromságos „MI” közösség képmása minden nagyobb különbözőség dacára.

Korunk útvesztői és lehetőségei boldog házasságra: Évszázadokon át az volt a természetes, hogy egy paraszt-, iparos- vagy földbirtokos családban a férj és a feleség együtt dolgozott, mindennapi tevékenységeiket együtt végezték, melybe bekapcsolódtak a gyermekek is. A XX. századi átalakulás során a család valósággal „ágyrajáró szállássá” vált. Ha a

munkahelyen feltűnik egy nagyon megértő kollegina, az könnyen sodorja válságba a házasságot, hisz több időt tölthetnek együtt. Ma idegen érdekek szolgálatában, szinte rabszolgaként dolgozunk napi 8-10 órát, s alig néhány percet beszélünk gyermekeinkkel. Főleg a férfiak jelenléte hiányzik a családból, hisz mind többet vannak távol¹. Nem kell azért idealizálni a régebbi korokat sem. A házasságok nem mind váltak életszövetséggé, sok esetben csak gazdasági szerződés volt. Ma nagy előny, hogy szabadon választhatják meg a fiatalok a házastársukat, és így könnyebben válhatnak életszövetséggé szerelmük, de sokkal több veszély leselkedik, hogy nem tudják megvalósítani, amit terveztek. Több generációs családok laktak együtt, a mesterség, a föld szinte apáról fiúra szállt, ami nem sok szabad mozgásteret biztosított, de mégis nyújtott egyfajta egzisztenciális és kapcsolati biztonságot. A nők kitörési lehetősége még reménytelenebb volt, legfeljebb, ha módosabb úr kérte őket feleségül, ami ritkán történt meg. Ma a nők számára számos lehetőség van a társadalomban, ami sok előnyt és hátrányt is jelent. Régebben kiszámíthatóbb volt egy lány sorsa. Nagyjából gyerekkorától tudta, hogy kihez adják, mit fog dolgozni az élete során. Ma annyiféle váratlan helyzetbe kerülünk, annyiféle társaságnak vagyunk részei, hogy gyakran nem tudunk eligazodni és kommunikációs csapdába kerülünk. Skóciai Szent Margit. Egy tanult nő, aki kiváló anya és feleség². Egyrészt a skótok nemzeti szentje, másrészt Szent István királyunk unokája³. „Tehát mi nők is tanulhatunk és kifejtethetünk társadalmi szerepet azon túl is, hogy gyerekeink vannak” (Kopp Mária). Persze fordítva már nem működik, hogy társadalmi szerepünkön túl mellesleg még gyerekeink is vannak. A szerető, harmonikus család nagyon komoly egészségvédő faktor⁴. A fiatalok többsége vágyik rá, mégsem mernek házasságot kötni. Talán ezért is döntenek egyes férfiak nehezen a házasság mellett, mert tudják, hogy nagy tétje van. Ráadásul gyengébb az érzelmi intelligenciájuk és nehezebben tudják kiválasztani, hogy kiből lesz jó házastárs. Általában nagymenő csajt keresnek, aki miatt a többiek megcsodálják őket, és így előrébb jutnak a dominancia-rangsorban. Nos, ezekből a lányokból ritkán lesz jó házastárs. Érdekes, hogy ahol a férfiak is nagyon komolyan részt vesznek a gyerekek gondozásában, ott a férfiak is sokkal tovább élnek. Stockholmban a szembejövő első 10 családból 8-nál a férjek vitték karjukon a kisgyermeket. Amikor bevezették a svédek és norvégok ezt a gyermekszertő férfi attitűdöt, a férfiak várható élettartama megnőtt. Egy férfi számára komoly védőfaktor a játékoság, és hogy tanul a női értékekből, értékrendből, s kicsit belekapcsolódik⁵. A feminizmus nagy bűne, hogy megpróbálja szembeállítani a férfiakat és a nőket, pedig csak együtt tudunk eredményeket elérni. Familist (családbarát) attitűdre volna szükség feminist helyett. Annyira bizonytalan minden körülöttünk, hogy ha valóban el tudunk köteleződni és elkötelezett kapcsolatot tudunk kialakítani, akkor az a legfontosabb lelki és egészségvédő faktorrá válik. A fontos csak az, hogy az ember képes legyen az elköteleződésre és ne bizonytalanul szálljon ágról ágra a társadalomban és a világban.

Az egyenjogúságért való küzdelem során egyenlő jogokat és egyenlő társadalmi teret akartak adni a nőknek mind a házasságon és családon belül, mind ezek körén kívül. A nők arra törekedtek, hogy betöltsék szerepüket a társadalomban az oktatás és a szakmai munka révén, a gazdasági függetlenség segítségével, a kiteljesedést nem adó, azaz alárendelő és korlátozó házasság és család visszautasítása által. Az emancipáció eszménye élesen kiemeli a nő és a férfi közötti egyenlőséget. Rendelkeznie kell ugyanazokkal a jogokkal és szakmai lehetőségekkel, ugyanazzal a hatalommal a társadalmi, politikai és gazdasági életben. E felfogás a házassággal egyenértékűnek tartja a profán cölebsz életformát, s ha házasságról beszél, akkor olyan partneri viszonyt ért rajta, ahol férfi és nő egyenlő jogaiknál és kötelességeiknél fogva szabadon kötnek egyezséget, szerződést, de kölcsönös mérlegeléssel akármikor úgy is dönthetnek, hogy megszakítják kapcsolatukat. Napjainkban hány emancipált nő nem köt házasságot, vagy inkább az átmeneti kapcsolatokat választja, valamint a „különélve-összetartozást” míg tulajdonképpen singli marad. E tévedés képviselői szerint intoleránsnak kell bélyegezni minden olyan

¹ Korábban egy fiú testközelből tapasztalhatta meg Apjának férfias erejét, amikor vele kaszált a mezőn, s nem volt híján azonosulási mintával a férfi szerepre való felkészülésben. Ma szinte csak tanítónőkkel találkozunk egy fiúgyerek és beteges férfi-mintákkal a médiában.

² Szövevényes, bonyolulttá vált világunkban a pszichológia igazolja, hogy „a magasabb végzettségű nők a legkomolyabb védőfaktorok a család számára. Tehát azáltal, hogy tanulunk, nagyon komolyan védjük a gyerekeinknek, a családunknak, a házastársunknak az egészségét” (Kopp Mária).

³ Az angol trónörökösnek egy trónviszály miatt el kellett menekülnie Angliából, Szent István fogadta be, és hozzáadta Ágota nevű leányát. Itt született 1047-ben Margit, az unoka, aki a legjobb neveltetést kapta. Ami akkoriban nagyon ritka volt: tudott idegen nyelveket, tudott írni-olvasni. Édesapját visszahívták Angliába, vissza is mentek (kb. 10 éves lehetett ekkor), de utána szinte azonnal meghalt, így megint vissza akartak menekülni Magyarországra. Útközben viharba került a hajójuk, és Skócia partjainál vetődtek partra. Skóciában ekkor egy vadember, véres Malcolm uralkodott. Féltelmetes kegyetlenséggel állt bosszút Macbeth hívein, aki atyját megölte és elragadta a trónt. Anglia határvidékének lakói is többször megszenvedték ezt az irtóhadjáratot. Malcolm Anglia belső bizonytalanságát és az angolszász uralkodócsalád távollétét arra használta föl, hogy újra meg újra betört az országra. Malcolm már korábbról ismerte Margitot és nagyon szerette volna feleségül venni. Mindenesetre partra vetődtek, és Malcolm megkérte a kezét. Az ifjú hercegnek egy ideig gondolkodott, végül hozzáment. Férje nagyon kemény ember volt, azt mondták róla, hogy mind a két kezében egy angol rabszolgát fogott, és úgy táncolt, ugyanakkor nagyon-nagyon szerette a feleségét. Margit életrajzában ez áll: „Malcolm a legnemesebb családból vett magának feleséget, aki még nemesebb volt bölcsességében és jámborságában... hatására a király elhagyta vad szokásait... Egész környezete megváltozott Margit körül... Előtte többé egy durva szót ki nem ejtettek.” Házasságukból hat fiú és két leány született, közülük kiváló uralkodói képességeiket többen is bizonyították. Ebből a házasságból született Dávid, aki apja után Skócia királya lett és, akit anyjához hasonlóan szintén szentté avattak. Férje engedte kibontakozni ezt a csodálatos nőt, s tulajdonképpen Margit szervezte meg a skóciai államszervezetet, teljesen Szent István-i mintára. A skótok ezért annyira hálásak nekünk, hogy minden évben skót küldöttség jön Mecseknádasra, születési helyére megünnepelni emlékét. Malcolm hagyta, hogy Margit -- és nem a király -- összehívta a skót egyház zsinatát, hogy a római egyház szokásaitól eltérő szokásoktól, amelyek az egykor Írország felől megterített skót egyházban még mindig fellelhetők voltak, megszabadítsa a skótokat. És ez annyira jó házasság lett, hogy azt írták le a krónikák, hogy ha Margit felolvastott a férjének (mert ő nem tudott), Malcolm minden egyes könyvet bearanyoztatott. Az is nagyon szép a történetben, hogy egyszerűen haltak meg, ugyanis amikor Malcolm (is idősebb fia) elesett egy csatában, és hozták a halálhíret, rögtön utána Margit is meghalt, belehalt ebbe a hírbe. Együtt temették el őket. Valamilyen későbbi viszályban el akarták onnan vinni Margit koporsóját, ám a legenda szerint nem tudták megmozdítani addig, amíg Malcolm koporsóját is nem vitték. Kegyes élete, bölcsessége a skót nép tudatában máig él, így az étkezések utáni "Szent Margit-áldás", a háziszövés, a sokszínű tartan is az ő nevéhez kapcsolódik. Skócia népe hálás szeretettel tisztelte Margit királynőt, aki templomokat és kolostorokat épített, és minden nyomorúságos szenvedőn segített. Margit, aki Alfréd családjának utolsó királynéja volt, minden angol királynő anyja is lett azáltal, hogy leánya, Matild Hódító Vilmos legkisebb fiának, a Vilmos utódjává tett I. Henriknek lett a felesége. Margit 1093. november 16-án halt meg. A nép körében azonnal szentként kezdték tisztelni; ünnepélyes szentté avatása 1261-ben történt. Margit és Malcolm földi maradványait a reformáció idején Spanyolországba menekítették, az Escorial templomában nyugszanak.

⁴ Magyarországon hihetetlenül magas a 40-69 éves férfiak idő előtti halálázása. 2002-ben minden tizedik férfi meghalt ebből a korosztályból, de a nők közül csak 3,5%. Akiknek nem volt feleségük vagy nagyon rossz kapcsolatban voltak, azok közül négyszer annyian haltak meg. A nők, ha éppen férjükkel nem voltak jó kapcsolatban, de egyéb társas kapcsolataik ezt pótolták, az nem jelentett nagyobb halandósági arányt. A nőknek ez a társas kapcsolati készségük egészségmegőrző faktor. Háromszor nagyobb volt a halálozás azoknál a férfiaknál, akiknek nem volt gyerekek vagy rossz volt a kapcsolatuk vele. A nőknél ez nem volt ilyen kritikus, ami meglepő. Ezekből látszik, hogy mennyire fontos a család a férfiaknak? Nagyon.

⁵ Miközben a mai magyar férfiak egy olyan világban élnek, melyben agyonhajtatják magukat és úgy érzik, csak az a feladatuk, hogy még többet dolgozzanak, addig egy nő, még ha agyonhajtja is magát, közben neki az, hogy mi van a gyerekeivel, mit fog főzni vasárnapra, kit hív meg, mindezek az értékek számára legalább olyan fontosak. A női értékrendben nagyon sok egyéb tényező is fontos, s ez védi a nőket az élet nagyon kemény krónikus stresszeivel szemben. A játék az élet egyik legfontosabb összetevője. Az, aki nem képes játszani gyermekkorában, a későbbiekben sem lesz képes arra, hogy örömmel végezze a munkáját, örömmel nevelje a gyermekeit és örömmel élje meg az életét. Ebben a flow, ihletett állapotban lehet az utódját szelni, mosogatni vagy főzni. Kikísérletezték, hogy kb. 2/3 arányban kell, hogy több pozitív érzésünk, gondolatunk legyen mint negatív az alapvetően boldog állapothoz. Figyeljük szavainkat, gondolatainkat, hogy mit közlünk, árasztunk szét magunkban és magunk körül boldogságot vagy boldogtalanságot. Felelősek vagyunk érte.

szemléletet, mely szerint a házasság – mint monogám, heteroszexuális, tartós kötelék, mely a szeretetben való együttélésre, nemi életre, utódnemzésre, gyermekek nevelésére és gazdasági együttműködésre irányul – előnyben részesítendő. Ennek az emancipációs törekvésnek lett az eredménye, hogy a homoszexuálisok, leszbikusok, biszexuálisok is a polgári házasságkötés jogát igénylik, s van olyan ország, ahol meg is kapták. A hagyományos patriarchális szemlélet kritikája volt ez. Valóban voltak hiányosságai annak a korszaknak, mert egy olyan férfi-dominanciájú társadalomban éltek Európában a nők századokig, ahol valóban csekély társadalmi szerep jutott nekik. Továbbá az a kulturális szokás sem volt talán a legszerencsésebb, hogy a szülők döntötték el, hogy ki lesz gyermekük házastársa, s így olykor nem szabad személyek, hanem hozományok házasodtak össze. Egyesek a Szentírást is olyan módon értelmezték, amikor az Efezusi levélben azt olvassuk, hogy „az asszony engedelmeskedjék a férjének”, mintha ez zsarnoki kihasználásra is jogot adna, s a nőknek alávetett, másodrangú szerepét igazolná. Csakhogy a Szentírás hiteles értelme ezzel homlokegyenest ellenkezik. Nem egy patriarchális úr-szolga viszonyra akarja alacsonyítani a férj-feleség viszonyát, hanem ellenkezőleg: Szent Pál egy egyértelműen patriarchális kultúra fiaként, feje tetejére állítja a megszokott modellt egy fél mondattal: „engedelmeskedjék férjének, akárcsak az Úrnak”. Kinek engedelmeskedjék az asszony? Annak, aki Őt úgy szereti, hogy feláldozza magát érte, aki Őt úgy szolgálja, mint Krisztus az Egyházat, amikor leveszi köntösét és mosni kezdi tanítványainak a lábát. Szent Pál szerint tehát nem a kultúra a döntő, amelyben élünk, hogy patriarchális vagy épp matriarchális-e, hanem a belső tartalom, hogy egy férj és egy feleség kölcsönösen szolgálja-e egymást Krisztus iránti szeretetből, mindhalálig. Ha ez megvan, akkor nemcsak az a házasság lehet jó, ahol a férfi a domináns, hanem az is, ahol a nő. Nemcsak az a házasság lehet jó, amely szerelemből kötöttet, hanem – amint a tények mutatják az előző századokból – az is, amely a szülők hatására kötöttet, de szabadon szeretetté formáltatott. Per absurdum nemcsak az a házasság lehet a jó, ahol mindig az anya pelenkáz, hanem az is, ahol az apa. A döntő az, hogy sajátos adottságaikkal, karizmáikkal egymást és az Urat szolgálják-e vagy önző érdekeiket esetleg túlzó karrierizmusukat. A házaspárnak, kapcsolatuk fényében, lehetőségeik és adottságaik mérlegelésével, az adott kulturális körülmények között kell kiválasztaniuk, hogy mi számukra Isten akarata, mi a helyes szereposztás, azaz mi szolgálja leginkább a szeretetet. Vannak olyan férfi és női szerepek, amik **a. kultúra (szokás)-függők** (pl. hogy az asszony dolga a főzés, a férfié meg a fűnyírás), mégis adott kapcsolat és megfelelő indok megkívánhatja, hogy legyen szabadságunk eltérni tőlük, de vannak olyan férfi és női szerepek is, **b. amik jobban megfelelnek** a férfi genetikának és pszichének, mások pedig a nőinek, ezeket nem igen érdemes cserélni, csak rendkívül súlyos okkal (pl. férfiak fizikai ereje alkalmasabbá teszi őket bizonyos munkákra, a nőket pedig az a képességük, hogy jobban tudnak egyszerre több helyre figyelni) s végül vannak olyan férfi és női szerepek, **c. melyeket a Teremtő írt belénk** és elvitathatatlanok. Utóbbi csoportba tartozik, hogy a férfiaknak atyai és nemző szerepet, a nőknek pedig anyai szerepet szánt, s a házasságot egy férfi és egy nő életre szóló szeretetszövetségként gondolta el. Istent valószínűleg a mai jogviszonyok szerint fel lehetne jelenteni, mert hátrányosan megkülönböztette a férfiakat, amikor úgy döntött, hogy nem szülhetnek. Aki ezeket a határokat feszegeti, az embert fosztja meg lényegétől és teremtményi adottságától, s istent játszik. Szintén Isten parancsával szegül szembe („Sokasodjatok és szaporodjatok”) az a nő, aki nem akar gyermeket szülni, nehogy bekorlátozza vagy akadályozza karrierizmusában és függetlenségében, de az a férfi is, aki hasonló okokból nem akar elköteleződni a házasságban vagy családalapításra. A modern egyenjogúsági harcok mögött egy fogalmi zavar húzódik végig: az egyenlőség (equality) összetévesztése az azonossággal (sameness). A férfi és a nő valóban azonosak emberi természetük szerint, ugyanabban az emberi mivoltban osztoznak, azonban más-más módon valósítja meg férfi és nő a közös emberi természetet és hivatást⁶. A férfi és a nő együtt hordozzák az istenképiséget. A nemiség nem járulékos meghatározottsága az embernek, hanem lényegi⁷. A 90-es évek elején készített vizsgálat is azt mutatta, hogy a 40 évesnél fiatalabbak között a házasság és a gyerekes lét preferálása Magyarországon, más országokhoz képest különösen intenzív. A vágyott jövő és a valós tények között sajnos ellentmondás feszül. Egy kapcsolat hosszú távú működéséhez lemondás és nagyvonalúság szükséges. Az emberek meglehetősen máshogy gondolják, individualista módon. A fiatalok 53% szerint egy kapcsolatban feltétel nélküli rendelkezésre állást várnak a másiktól, de csak 15%-uknál szerepelt az, hogy ez kölcsönös kellene, hogy legyen⁸. Az egyén testi-lelki védőhálóját akkor működik igazán eredményesen, ha a különböző kapcsolattípusok, egymásra épülve, egymást kiegészítve működnek. Hiába vannak jó barátaink, oda kell figyelniük a családunkra, hiába civilkedünk, nem hanyagolhatjuk el a barátainkat. Kamaszkorban is nagy veszély, ha egy együttjárás hatására páros magányba kerülnek a fiatalok leépítve minden más kapcsolatot. Fontos egy egészséges kapcsolati hálót fenntartanunk egész életünkben, s ne veszítsük el a barátainkat pl. ha együtt járunk valakivel vagy megházasodunk. Úgy néz ki, hogy ez egy magyar betegség, egyfajta társadalmi elvárás, hogy aki komoly kapcsolatba kezdenek, azoknak nem lehet ideje másra. Svájcban például nem az figyelhető meg, mint nálunk, hogy minél idősebb egy ember, annál kevesebb barátja és erős, megtartó kapcsolata van, hanem a fordítottja, sokszor több bizalmas barátjuk van mint fiatal korukban. Valóban nagy kihívás lehet pl. család melletti „társadalmi életünk” fenntartása, gyerekfelügyelet megoldatlansága, idő- és pénzhiány, építkezés, karrier stb. miatt, de testi-lelki egészségünk miatt is megtérül.

⁶ „A nő is birtokolja ugyanazokat az ajándékokat, mint a férfi, de általában ezek másként viszonyulnak egymáshoz a nőben, más a jelentőségük számára és más mértékben aktualizálja azokat mint a férfi. A férfi cselekvési módjára jellemző, hogy inkább a világ birtokbavételére irányul és nagy erőbevetésre képes, ami azzal a veszéllyel jár, hogy könnyen egyoldalúvá válik, beszűkül az élet egyetlen területére. A nő cselekvési módját ezzel szemben, anyai hivatásának és a gyermekkel való közvetlen és bensőséges testi kapcsolatának megfelelően, inkább a személyes gondoskodásra és a konkrétumokra figyelésre való beállítottság jellemzi, mely erőinek harmónikusabb kibontakozását teszi lehetővé, de a férfias-nőies alapbeállítódások nagymértékben módosulhatnak egyénenként” (Edith Stein: Die Bestimmung der Frau in Die Frau, Fragestellungen und Reflexionen, 59, 65, 69). A nő is, a férfi is teljes emberi természet, tehát nem egy-egy fél narancs, mely keresi a másik felét, hanem mintha csak „két útja volna a testté és ugyanakkor emberré válásnak, amelyek kiegészítik egymást – két komplementer dimenziója az öntudatnak és önmeghatározásnak, és együtt két komplementer útja annak is, hogy tudatában legyenek a test értelmének” (II. János Pál Pápa: Férfi és nő). „A férfi és a nő az ember 'testben való létének', mintegy kétféle változatát alkotja, ennek a képmásnak az egységében” (Uo.).

⁷ „Sem a férfi, sem a nő létmód nem lehet az ember-lét ösese” (Peter Henrici: Filozófiai megfontolások az ember kétneműségéről, 119.). A férfi és a női létmód az egy emberi természetben levezethetetlen egymásból. A férfi és a nő mint más-más létmódú személyek az azonos istenképmási mivoltukban titok hordozói egymás számára, s ezzel létük forrására, a Szent Titokra, a teremtető Istenre utalnak (Puskás Attila 60.). Egyébként az emancipációs küzdelmekben a nők épp magukkal szemben követték el a legnagyobb méltánytalanságot, mert ezután a férfiakat kell versenyeztetni olyan területeken is, ahol nem egyenlők az erőviszonyok. A férfi már nem segítőtárs számukra, akiben kiegészülhet a sajátosan nőies, hanem vetélytárs.

⁸ Dávid Beáta: Barátság és házasság – Kortárskapcsolatok szerepe és jelentősége házasság előtt és után. Azok az emberek, akik súlyos betegségeken esnek át és társas támogatás (erős kapcsolatok) híján vannak, lassabban gyógyulnak. Magyarországon kevesen, a felnőtt lakosság 30% tartozik valamilyen közösséghez. Az egyént körülvevő kapcsolatyűrűknek sorrendje van. Egy 2004-es kutatás szerint a magyar férfiaknak átlagban mindössze 2 bizalmasuk van, akikkel személyes problémáikat megbeszélhetnék. Mentálhigiénés szempontból éppen ezek a „kibeszélő” kapcsolatok biztosítják azt a védőhálót, mely segíti lelki egyensúlyuk megtartását. A férfiak legfőbb – sokszor egyetlen – bizalmasa a felesége. Gondoljunk bele mi történik velük, ha otthagynak Őket az asszony. A nőknek több bizalmasa van. A nőknek tisztában kellene lenniük azzal, hogy férjük mentális és pszichés állapotáért is ők a felelősek. Támogassák férjüket, mert hosszútávban ez nekik is jó. Ne akarják teljesen magukhoz láncolni.

Kérdések:

Hány évesen a legjobb házasodni? Karikázd be a válaszod:

Nőknél: 15-18, 19-22, 23-26, 27-30, 30-on túl.

Férfiaknál: 15-18, 19-22, 23-26, 27-30, 30-on túl.

Rangsorold az alábbi dolgokat 1-től 10-ig aszerint, hogy mennyire fontosak a házasságban! (1 jelenti a legfontosabbat)

- ☐ gyerekek
- ☐ egymással való beszélgetés
- ☐ elkötelezettség, hűség
- ☐ vallás/hit
- ☐ szex
- ☐ kölcsönös érdeklődés egymás iránt
- ☐ anyagi biztonság
- ☐ a házastárs rokonai és barátai
- ☐ az én rokonaim és barátaim
- ☐ karrier
- ☐ romantikus szerelem

Az alábbi jellemzők közül válaszd ki azt a tízet, amivel szeretnéd, ha rendelkezne a jövődöbeli házastársad, majd rangsorold őket, hogy mennyire fontosak (1 jelenti a nagyon fontosat)

- ☐ jól néz ki
- ☐ sok pénze/jó jövedelme van
- ☐ intelligens
- ☐ sikeres
- ☐ jó apa/anya lesz belőle
- ☐ rámenős
- ☐ érzelmileg felnőtt
- ☐ értékrendje azonos a tieddel
- ☐ képes felelősséget vállalni és dönteni
- ☐ van humorérzéke
- ☐ szorgalmas
- ☐ hasonló az érdeklődési köre a Tiedhez
- ☐ Krisztus iránt elkötelezett
- ☐ őszinte és megbízható
- ☐ tiszteltben tartja a te érzelmeidet is
- ☐ vezető beosztásban dolgozik
- ☐ érett személyiség
- ☐ előzékeny, figyelmes, törődik veled
- ☐ jó lesz vele az ágyban
- ☐ jól el tud beszélgetni veled
- ☐ romantikus és szerető típus
- ☐ olyan mint egy jó barát

Végül beszélgetsetek arról, hogy a fenti jellemzők közül mi az, ami egy élethosszig megmarad, mi az, ami megszűnhet vagy változhat (romolhat vagy javulhat). Mi az, amiben lehet fejlődni? Hogyan? Mi az, amire már most is lehet készülni, hogy kialakítva magadban, alkalmas házastárssá tedd magad? Hogyan lehet erre készülni? Isten szemével nézve mik azok a legfontosabb jellemzők, amin egy boldog, harmonikus házasság nyugszik? Mik a nélkülözhetetlen feltételei, mik a nélkülözhetőek? Mi az, ami szokástól és kultúrától függő férfi és női szerep, s mi az, ami a Teremtőtől adott és felcserélhetetlen, végül mi az, ami jobban megfelel a nőnek vagy a férfinak? Olvassátok el az Ef 5-öt, s beszélgetsetek róla, hogy mit jelenthet a gyakorlatban ennek krisztusi, helyes megélése!